

Åmli kommune
Vegårshei kommune

Plan for tilsyn etter Lov om barnehager
2025-2028

Utarbeidet av: Berit Hauge Valle	Dato 27. mars 2025	Sign.: BHV	Sign.:
Tema: Plan for tilsyn	Versjon: 2025 1	Godkjent dato: 17. juni 2025	Revisjon dato:

Innhold

Formål med planen	2
Mål med tilsyn.	2
Bakgrunn	2
Risikovurdering	3
Valg av virkemiddel	3
1. Veiledning.....	3
2. Tilsyn.....	4
2.1 Kunnskapsgrunnlag.....	5
2.2. Stedlig tilsyn	6
2.2.1 Varslet stedlig tilsyn.....	6

Formål med planen

Kommunen er etter barnehageloven §53 pålagt å føre tilsyn med barnehagene i kommunen. Det overordnede formålet med kommunens tilsyn med barnehagene er å bidra til at alle barn får et godt barnehagetilbud. Denne planen skal synliggjøre kommunenes plikter i forbindelse med tilsyn av barnehager.

Kommunens tilsynsmandat er å se til at virksomheter drives etter barnehageloven med forskrifter, og ellers er forsvarlige. Den ønskede effekten av tilsyn er at regelverket skal oppfylles i praksis (regleverksetterlevelse) i den enkelte barnehage. Formål med planen er å gi informasjon og skape forutsigbarhet for alle barnehagene i kommunen, samt for foreldre og ansatte, om kommunens rolle som tilsynsmyndighet.

Tilsyn skal utføres for å kontrollere at barnehagen drives i henhold til flere forhold:

Tema/område	Ansvarlig tilsynsmyndighet
Grunnlovens §104	Barnehagemyndighet
Lov om barnehager	Barnehagemyndighet
Rammeplan for barnehage	Barnehagemyndighet
Barnekonvensjonen art.3 nr.1	Barnehagemyndighet
Lov om folkehelsearbeid	Samfunn og teknikk
Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.	Kommuneoverlege
Forskrift om sikkerhet på lekeplasser	Samfunn og teknikk
Lov om brannvern	Samfunn og teknikk
Lov om produktkontroll	Samfunn og teknikk

Barnehagemyndighet begrenser sine tilsyn til barnehageloven med forskrifter.

Dersom barnehagemyndighet oppdager eller får melding om brudd på andre lover og forskrifter, skal dette umiddelbart meldes til ansvarlig myndighet.

Lov om barnehager definerer barnehagemyndighetens oppgaver.

Forvaltningsloven gir regler om saksbehandling.

Barnehagemyndighet i kommunene Åmli og Vegårshei samarbeider om plan for, og gjennomføring av tilsyn i de tre kommunene.

All saksbehandling ved det enkelte tilsyn skal utføres av den som har myndighet i aktuell kommune.

Mål med tilsyn.

- Påse at barnehagene drives i henhold til gjeldene lover, regler og forskrifter
- Sikre at eier av barnehagen er bevisst sitt ansvar for egen virksomhet i henhold til Lov om barnehager med forskrifter
- Tilsyn skal også være en pådriver for kvalitetsutvikling i barnehagene og pådriver for lærende organisasjoner.

Tilsynsmyndighet ønsker å ha forutsigbarhet og gode samarbeidsrutiner, gi veiledning og ha en åpen dialog med barnehagene.

Bakgrunn

Lov om barnehager §10 gir kommunen som barnehagemyndighet mandat til å gi veiledning om- og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene.

Videre fremkommer det av §11 at kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet.

Kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier når dette er egnet til å ivareta tilliten til

kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet. Dette gjelder særlig for oppgavene knyttet til tilsyn og behandling av dispensasjonssøknader fra bemanningskravene

Denne planen for tilsyn med barnehagene er utarbeidet for å sikre gode rutiner for informasjon, gjennomføring, rapportering og oppfølging av tilsyn. Den er laget på bakgrunn av de opplysningene kommunen har som barnehagemyndighet.

Tilsynet kan gjennomføres på ulike måter, som dokumenttilsyn eller stedlig tilsyn.

I tilsynssaker skal kommunen for eksempel:

- Se til at alle kommunens barnehager, uavhengig av eierform, drives i henhold til regelverket
- Vurdere årsaken til eventuell manglende regeletterlevelse
- Foreta risikovurdering
- Vurdere hvilke virkemidler som er mest egnet til å sørge for at barnehagen retter opp lovbruddet. Eksempler på virkemidler er veiledning, merknader, pålegg om retting av ulovlige forhold eller pålegg om stenging.

Risikovurdering

Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for, og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven, jf. §7. Barnehagemyndigheten må ha nok og egnet informasjon om barnehagene til å gjøre risikovurderinger. Dette danner grunnlag for å vurdere risiko for brudd på regelverk og behov for veiledning og/ eller tilsyn. Dersom barnehagemyndigheten ikke har tilstrekkelig informasjon, må dette innhentes.

Risikovurderingen bygger på opplysninger fra barnehagen gjennom årsplan, årsmelding, vedtekter osv, eller gjennom henvendelser fra publikum, klager og bekymringsmeldinger.

Samarbeid og møtepunkter med eiere og den enkelte barnehage gir også nyttig informasjon. Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt av barnehageeierne.

I tillegg innhentes spesifikke opplysninger om hvordan valgt tilsyns-tema ivaretas i de enkelte barnehagene.

Opplysningene som innhentes vil kunne være førende for eventuelt stedlig tilsyn eller dokumenttilsyn, samt valg av objekt, eller om det skal gjennomføres stikkprøvekontroll.

Valg av virkemiddel

Barnehagemyndigheten har både veiledning og tilsyn som virkemidler i arbeidet med å sikre god regelverksetterlevelse og god kvalitet i barnehagene.

1. Veiledning

Barnehageloven §10 åpner for at barnehagemyndigheten kan veilede barnehagene:

“Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.”

Veiledning som virkemiddel betyr at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Veiledningen skal være frivillig for barnehageeieren. Veiledningen må baseres på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven. Veiledning skiller seg fra tilsyn ved at det

ikke er rettslig bindende. Det er viktig å dokumentere at veiledning er valgt, hvorfor, samt hva det er gitt veiledning i.

2. Tilsyn

Barnehageloven §53 tilsyn danner grunnlag for kommunens tilsynsarbeid:

“Kommunen fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Kommunen kan gi pålegg til barnehagen om å rette uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningsspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegg ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten.

Foreldrerådet skal få mulighet til å uttale seg før kommunen fatter vedtak om stenging.

Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge fram alle opplysninger som kommunen trenger for å føre tilsyn. Barnehagen skal gi kommunen adgang til barnehagens lokaler.»

Tilsyn er kontroll av om barnehageeieren oppfyller eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Dette innebærer at barnehagemyndigheten ikke kan føre tilsyn med forhold som ikke er regulert av barnehageloven med forskrifter. Tilsyn er utøvelse av offentlig myndighet, og innebærer å undersøke praksis og pålegge endring av lovstridig praksis. I motsetning til veiledning kan barnehagemyndigheten gjennomføre tilsyn mot barnehageeiers vilje.

Med bakgrunn i lover og forskrifter vil barnehagemyndigheten føre to hovedformer for tilsyn med barnehagene i kommunen:

1. Dokumenttilsyn
2. Stedlig tilsyn

Kommunen kan opprette tilsynssak og kan velge mellom dokumenttilsyn eller stedlig tilsyn. Det stedlige tilsynet kan være varslet eller ikke varslet. Hendelsesbaserte tilsyn som ofte er et resultat av melding om en konkret hendelse eller en situasjon i en barnehage, vil stort sett gjennomføres i form av stedlig tilsyn.

Verken omfang eller metode for kommunens tilsyn med barnehager er lovfestet.

Ot.prp.nr. 72 (2004-05) sier at kommunen selv skal beslutte hvor ofte og hvordan tilsyn med barnehagene skal gjennomføres. Tilsynet skal omfatte både kvalitet og innhold og stiller derfor krav til barnehagefaglig kompetanse. Tilsyn er en av barnehagemyndighetens sentrale oppgaver som skal utføres kontinuerlig og systematisk, basert på barnehagemyndighetens kunnskap om barnehagene.

Kommunen må selv ta stilling til hvor ofte tilsyn skal gjennomføres og hvilke virkemidler som er hensiktsmessig. Saksbehandling og gjennomføring av tilsynet utføres av barnehagemyndighet.

2.1 Kunnskapsgrunnlag

Områdene det kan føres tilsyn med beskrives i tabellen under:

Lovbestemmelse	Kontroll
§1 Formål	Barnehagens årsplan er ferdig utarbeidet og fastsatt av SU
§2 Barnehagens innhold Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	Barnehagens årsplan er ferdig utarbeidet og fastsatt av SU
§2a Plikt til å samarbeide med skolen om overgang fra barnehage til skole	Plan for overgang barnehage og skole
§2b Samarbeid og samordning	Samarbeid med andre instanser
§3 Barns medvirkning og hensynet til barnets beste	Barnehagens årsplan Rutiner
§4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg	Barnehagen har opprettet foreldreråd og samarbeidsutvalg med korrekt sammensetning.
§5 Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole	
§6 Virksomhetens plikt til å søke godkjenning	Søknad om godkjenning er innsendt iht regelverket
§7 Barnehageeiers ansvar	Risikovurdering på bakgrunn av opplysninger
§7 a-b Barnehagens organisering	Basil Barnehagens årsplan Resultatregnskap
§8 Krav til vedtekter	Alle barnehager har godkjente vedtekter
§9 Krav til internkontroll i barnehagen	Internkontrollen er systematisk
§15 Familiebarnehager Forskrift om familiebarnehager	Risikovurdering på bakgrunn av opplysninger
§16 Rett til plass i barnehage	Alle barn med rett til barnehageplass har fått plass.
§17 Samordnet opptaksprosess i kommunen	Likebehandling av søkere og barnehager. Alle barn med prioritet har fått barnehageplass
§18 Prioritet ved opptak	
§20 Foreldrebetaling Forskrift om foreldrebetaling	Foreldrebetalingen tilsvarer maksimalpris Moderasjonsordninger praktiseres i tråd med barnehageloven Kostpenger tilsvarer regnskapsførte utgifter til kost Ordning med eventuelle ekstra utgifter til aktiviteter er godkjent av foreldrerådet
§24 Styrer §25 Pedagogisk bemanning	Barnehagens leder har utdanning i samsvar med kravene i barnehageloven. Barnehagen følger krav til utdanning og pedagognorm. Styrer og pedagogiske ledere uten godkjent utdanning har dispensasjon fra utdanningskravet.

§26 Grunnbemanning	Barnehagen har tilstrekkelig personale
§27 Krav om norskferdigheter for å bli ansatt i barnehage	Ansatte med annet førstespråk har avlagt påkrevde prøver.
§28 Krav om norskferdigheter for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner som styrer eller pedagogisk leder	
§29 Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet	Pålegg etter loven følges
§30 Politiattest Forskrift om politiattest i henhold til barnehageloven	Alle ansatte har levert politiattest og behandlet denne tråd med gjeldende regelverk
§41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid	Barnehagens rutiner samsvarer med regelverket
§42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)	
§43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehage, krenker et barn	
§44 Taushetsplikt	Ansatte har signert taushetserklæring ved ansettelse
§45 Opplysningsplikt til den kommunale helse – og omsorgstjenesten og sosialtjenesten	Barnehagens rutiner for systematisk arbeid for laget rundt barnet
§46 Opplysningsplikt til barneverntjenesten	Alle ansatte er kjent med opplysningsplikten til barneverntjenesten.
§50 Helsekontroll av barn og personale	Alle barn som går i barnehage, har levert egenerklæring om helsestasjonskontroll. Alle ansatte har gjennomført tuberkulosekontroll i henhold til gjeldende regelverk.
Rammeplan for barnehage	Alle ansatte har kunnskap om og følger rammeplanen.

Ved tilsyn følges metodehåndboken fra Udir. <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/metode-for-tilsyn/>

2.2. Stedlig tilsyn

2.2.1 Varslet stedlig tilsyn

Barnehager skal gjennomføre varslet stedlig tilsyn utfra følgende planer/forhold:

1. Planlagt tilsyn med bakgrunn i tilsynskalender.
2. Hendelsesbasert tilsyn på bakgrunn av:
 - Årsmeldinger i Basil
 - Barnehagenes årsplaner
 - Foreldreundersøkelser
 - Henvendelser fra publikum, klager og bekymringsmeldinger

- Risikovurderinger
- Lokal kunnskap om barnehagene
- Dokumenttilsyn

I kommunene legges det opp til planlagt tilsyn hvert år. Tema for tilsyn og hvilke barnehager som får tilsyn, er basert på den informasjon barnehagemyndigheten har samlet om barnehagene.

I tillegg til de planlagte tilsynene vil det kunne bli gjennomført hendelsesbaserte tilsyn.

2.3 Tilsynskalender

I 2024 gjennomførte Åmli og Vegårshei kommune stedlig tilsyn med alle barnehagene i de to kommunene. Det ble ført tilsyn i kapittel VIII *Psykososialt barnehagemiljø*, §§41-43.

Tilsynet ble gjennomført i tett samarbeid mellom de to kommunene.

Tilsynskalender 2025-2028:

Tema for tilsyn	Metode for tilsyn	Gjennomføre tilsyn	Barnehage for tilsyn	Periode for tilsyn
Barnehageloven §9	Skriftlig	Barnehage-myndighet fører tilsyn i sin kommune, med noe samarbeid på tvers	Alle barnehagene i Åmli og Vegårshei	Vår/høst 2025
Barnehageloven §2 tredje og fjerde ledd (3. og 4. setning)	Stedlig	Barnehage-myndighet i Åmli og Vegårshei	Alle barnehagene i Åmli og Vegårshei	Vår/høst 2026
Barnehageloven §2b	Skriftlig	Barnehage-myndighet fører tilsyn i sin kommune, med noe samarbeid på tvers	Alle barnehagene i Åmli og Vegårshei	Vår/høst 2027
Barnehageloven §§24-30	Skriftlig	Barnehage-myndighet fører tilsyn i sin kommune, med noe samarbeid på tvers	Alle barnehagene i Åmli og Vegårshei	Vår/høst 2028